

แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการติดเชื้อในกระแสเลือดสำหรับผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย ที่คาสายสวนหลอดเลือด ศูนย์โรคไต โรงพยาบาลลำปาง

ณัฐกร แสงแก้ว สุภารัตน์ สอนปะละ พิริยา จันทรแก้ว และเจนจิรา รูปละอ

หลักการและเหตุผล: ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย (End-Stage Renal Disease; ESRD) ที่ได้รับการรักษาด้วยการคาสายสวนหลอดเลือด (Hemodialysis) มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อในกระแสเลือด (Central Line-Associated Bloodstream Infection; CLABSI) เนื่องจากต้องใช้ทางเข้าหลอดเลือดเป็นประจำและมีภูมิคุ้มกันลดลง ศูนย์โรคไต โรงพยาบาลลำปาง พบผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังเกิดภาวะติดเชื้อในกระแสเลือด 10.61/1,000 วันคาสายสวนหลอดเลือด อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านผู้ป่วยและปัจจัยด้านระบบบริการเป็นเหตุให้พัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการติดเชื้อในกระแสเลือดในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่คาสายสวนหลอดเลือด

วิธีการศึกษา: สืบค้นเอกสารวิชาการที่มีการเผยแพร่ในปี ค.ศ. 2020-2025 จำนวน 13 เรื่อง พัฒนาแนวปฏิบัติโดยใช้หลักการของสภาวิจัยด้านการแพทย์และสุขภาพประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 1999) และจัดลำดับความน่าเชื่อถือตามเกณฑ์ของ Melnyh & Fineout-Overholt (2023) สังเคราะห์และยกร่างแนวปฏิบัติการพยาบาล จำแนกเป็น 5 ด้าน คือ 1). การประเมิน 2). การจัดการ 3). การปฏิบัติการพยาบาล 4). การให้ความรู้และคำแนะนำ และ 5). การบันทึก ซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพแนวปฏิบัติ (Agree II) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ผลรวมคะแนนของแต่ละรายด้านมากกว่าร้อยละ 92.36 ทดลองใช้แนวปฏิบัติในเดือนพฤษภาคม 2568 ในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่คาสายสวนหลอดเลือดและเข้ารับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ณ ศูนย์โรคไต 10 คน และพยาบาลวิชาชีพ 16 คน

ผลการศึกษา: ผู้ป่วยได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อร้อยละ 100 ไม่พบสัญญาณ อาการและภาวะแทรกซ้อนจากการติดเชื้อจากการคาสายสวนหลอดเลือด ผู้ป่วยมีความรู้และทักษะในการดูแลและป้องกันการติดเชื้อร้อยละ 95.76 ผู้ป่วยมีความพึงพอใจในการดูแลเพื่อป้องกันการติดเชื้อร้อยละ 98.60 พยาบาลมีความรู้ในการดูแลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังที่คาสายสวนหลอดเลือดร้อยละ 95.90 และพยาบาลมีความพึงพอใจต่อการนำแนวปฏิบัติไปใช้ ร้อยละ 98.20

สรุปผล: ผู้ป่วยทุกคนได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการติดเชื้อคาสายสวนหลอดเลือด ไม่พบอุบัติการณ์การติดเชื้อในกระแสเลือดในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังที่คาสายสวนหลอดเลือด ผู้ป่วยมีความรู้และทักษะในการดูแลสายสวนในระดับดีและดีมาก พยาบาลมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังที่คาสายสวนหลอดเลือดระดับดีและดีมาก ผู้ป่วยและพยาบาลมีความพึงพอใจต่อการนำแนวปฏิบัติพยาบาลมาประยุกต์ใช้อยู่ในระดับดีมาก

การอภิปรายผล: ด้วยข้อจำกัดด้านระยะเวลาเป็นผลให้ไม่พบอุบัติการณ์การติดเชื้อในกระแสเลือดในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังที่คาสายสวนหลอดเลือด ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังมักมีภาวะซับซ้อนและต้องการการดูแลระยะยาว การสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยในการป้องกันการติดเชื้อเป็นความท้าทายสำคัญ การมีอุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีคุณภาพโดยเฉพาะในผู้ป่วยสูงอายุหรือมีข้อจำกัดทางความรู้ ส่งผลให้คะแนนความรู้ในการดูแลสายสวนของผู้ป่วยที่สูงเพิ่มขึ้น ผู้ป่วยมีความมั่นใจในการเข้ารับบริการและเห็นว่ามีการป้องกันการติดเชื้อที่เข้มงวด และแนวปฏิบัติการพยาบาลง่ายต่อการนำไปใช้ในการดูแลผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะหรือการพัฒนางาน: ข้อเสนอแนะการปฏิบัติการพยาบาล ควรจัดทำแนวปฏิบัติการพยาบาลในรูปแบบ QR code และจัดทำคลิปวิดีโอสาธิตการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการติดเชื้อในกระแสเลือด